

Piektā Starptautiskā konference
Ebreji mainīgajā pasaulē
Latvijas un Baltijas ebreji Eiropas vēsturē un kultūrā

2003. g. 16. – 17. septembrī

Latvijas Universitātes Lielā aula Raiņa bulv. 19, Rīga

Atbalstītāji:

Latvijas Universitāte

Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts

Ebreju aģentūra „Sohnut” Baltijas valstīs

Konferences goda prezidents: rabīns Natans Barkāns

Konferences līdzpriekšsēdētāji:

Prof. Hermans Branovers (Izraēla) un prof. Ruvins Ferbers (Latvija)

Organizatori:

- Latvijas Universitātes Jūdaikas studiju centrs (Rīga, Latvija)
- Ebreju kopienas centrs “Alef” (Rīga, Latvija)
- M. Dubina fonds “Šamir” (Rīga, Latvija)
- Rīgas Ebreju reliģiskā draudze (Rīga, Latvija)
- Ebreju universitātes Akadēmisko un izglītības sakaru centrs ar NVS un Baltijas valstīm; Čeiza Jūdaikas attīstības centrs krievu valodā; Ebreju civilizācijas pasniegšanas augstskolās starptautiskais centrs (Jeruzaleme, Izraēla)
- Latvijas Zinātņu akadēmija (Rīga, Latvija)
- Ben Guriona universitāte Negevā (Bēršebe, Izraēla)

Organizācijas komiteja:

Prof. H. Branovers, līdzpriekšsēdētājs (Izraēla)

Prof. R. Ferbers, līdzpriekšsēdētājs (Latvija)

G. Umanovska, sekretāre (Latvija)

A. Antāne (Latvija)

Rabīns A. Bekers (Latvija)

Prof. L. Dribins (Latvija)

Z. Elkins (Izraēla)

A. Ferdmans (Latvija)

S. Goldins (Izraēla)

Dr. D. Hohbaums (ASV)

D. Kagans (Latvija)

I. Kaņepāja (Latvija)

Prof. A. Kļeckins (Latvija)

Dr. G. Smirins (Latvija)

Prof. A. Stranga (Latvija)

A. Suharenko (Latvija)

Dr. Z. Vāgners (Izraēla)

E. Valks (Izraēla)

M. Vestermanis (Latvija)

Starptautiskā konsultatīvā padome:

Prof. J. T. Asiss (Izraēla)

Prof. I. Bartals (Izraēla)

A. Bēra (Lielbritānija)

Dr. M. Čerņenko (Krievija)

V. Dubnova (Krievija)

Z. Kacs (Latvija)

P. Kalms (Lielbritānija)

Prof. R. Kaplanovs (Krievija)

Dr. G. Krupņikovs (Latvija)

M. Leinvands (Izraēla)

Dr. L. Lempertiene (Lietuva)

Dr. V. Močalova (Krievija)

Dr. A. Podoļskis (Ukraina)

Prof. S. Redlihs (Izraēla)

Prof. J. Stradiņš (Latvija)

Dr. A. Šneers (Izraēla)

Prof. J. Veinbergs (Izraēla)

K. Vipmane (Lielbritānija)

Prof. E. Zaigers (ASV)

Otrdiena, 16. septembris

I sesija. Ebreji Baltijas valstīs pirms 1918. gada 12:00 – 14:00

1. **Aleksandrs Feigmanis** (Rīga, Latvija)
Senākie dati par ebrejiem Latgalē (pirms 1825. gada)
2. **Deniss Hanovs** (Rīga, Latvija)
Ebreju kopienas izglītības politika Baltijas guberņās 19.gs.
3. **Semjons Goldins** (Jeruzaleme, Izraēla)
Ebreju izraidīšana no Baltijas Pirmā pasaules kara laikā
4. **Dr. Gaļina Eliasberga** (Maskava, Krievija)
Aziks-Meirs Diks – apgaismotājs un populārs rakstnieks
5. **Dr. Elīna Vasiļjeva** (Daugavpils, Latvija)
“Ebreju teksts” Rūdolfā Blaumaņa literārajā mantojumā
6. **Gaļina Baranova** (Viļņa, Lietuva)
Šimons Dubnovs un Viļņa
7. **Aleksandrs Golcmans** (Tartu, Igaunija)
Dekoratīvie motīvi uz ebreju kapakmeņiem Austrumeiropas kapsētās (*menora un gaismas simboli*)

Pusdienas 14:00 – 14:45

II sesija. Ebreji Baltijas valstīs starpkaru periodā (1918 – 1940): politika, izglītība un kultūra 14:45 – 16:00

1. **Dr. Tatjana Šora** (Tartu, Igaunija)
Ebreju kultūras autonomija Igaunijā: sagatavošana un realizācija (1925 – 1927)
2. **Prof. Aivars Stranga** (Rīga, Latvija)
Antisemitisms Latvijā pasaules ekonomiskās krīzes laikā (1930 – 1934)
3. **Dr. Irēna Saleniece** (Daugavpils, Latvija)
Emocionālais noskaņojums latviešu stāstos par ebrejiem pirmskara Latvijā
4. **Prof. Oļegs Budņickis** (Maskava, Krievija)
A.Goldenveizers – Rīgas preses korespondents

Pārtraukums 16:00 – 16:15

III sesija. Holokausts nacistu okupētajās Baltijas valstīs 16:15 – 17:30

1. **Dr. Dzintars Ērglis** (Rīga, Latvija)
Ebreju īpašumu ekspropriācija Holokausta laikā provinciālajās Latvijas pilsētās :
Krustpils
2. **Josifs Ročko** (Daugavpils, Latvija)
Holokausts Latgalē
3. **Dmitrijs Oļehnovičs** (Daugavpils, Latvija)
“Baigais gads”: antisemitiskā interpretācija Austrumlatvijas periodikā 1941. gadā
4. **Meijers Mellers** (Rīga, Latvija)
Ebreju kapsētas un masu apbedījumu vietas Latvijā

Oficiālā atklāšana

18:00 – 20:00

Apsveikumi:

Latvijas Valsts prezidente Vaira Vīķe – Freiberga

Latvijas Universitātes rektors Ivars Lācis

Īpašu uzdevumu ministrs sabiedrības integrācijas lietās Nils Muižnieks

Konferences goda prezidents rabīns Natans Barkāns

Izraēlas vēstnieks Latvijā Gari Korens

Latvijas Ebreju draudžu un kopienu padomes priekšsēdētājs Arkādijs Suharenko

Rīgas Ebreju reliģiskās draudzes padomes priekšsēdētājs Dāvids Kagans

Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents Jānis Stradiņš

Ebreju aģentūras „Sohnut” Baltijas valstīs direktors Šlomo Kims

Trešdiena, 17. septembris

IV sesija. Ebreju doma un misticisms

9:00 – 10:30

- 1. Prof. Gintautas Mažeikis** (Šauļi, Lietuva)
Morālais imperatīvs un hasīdu lūgšana: par strīda starp Lietuvas hasīdiem un Viļņas Gaonu ētisko pusi
- 2. Prof. Leonīds Stolovičs** (Tartu, Igaunija)
Mūsdienu “Eiro-Āzija” un ebreju jautājums
- 3. Prof. Vladimirs Kincāns** (Rīga, Latvija)
Ebreju svētku dienu etiķetes īpatnības
- 4. Izraels Aizenšarfs** (Haifa, Izraēla)
Izraēlas valsts talmudiskajā tradīcijā
- 5. Nataļja Milopoļska** (Jeruzaleme, Izraēla)
Ebreju doma un psihoanalīzes talmudiskie aspekti

Pārtraukums 10:30 – 10:45

V sesija. Kultūra un humanitārās zinātnes

10:45 – 13:30

- 1. Prof. Ābrams Kļeckins** (Rīga, Latvija)
Latvijas un Baltijas ebreji Eiropas kultūrā
- 2. Dr. Zeevs Vāgners** (Jeruzaleme, Izraēla)
Baltijas ebreji Krievijā
- 3. Dr. Irēna Šneidere** (Rīga, Latvija)
Izmeklēšanas lietu falsifikācijas metodes PSRS Valsts drošības ministrijā: arestēto Latvijas ebreju piemērs
- 4. Dmitrijs Šmorguns** (Tartu, Igaunija)
Jidiša elementi amerikāņu slengā un to traktējums slenga vārdnīcās
- 5. Marina Mihaļeca** (Rīga, Latvija)
Latvijas ebreju mūziķi pasaules mūzikas kultūrā
- 6. Dr. Svetlana Kovalčuka** (Rīga, Latvija)
Profesora N. Pereferkoviča reliģiskie un filozofiskie meklējumi

7. **Karmella Skorika** (Rīga, Latvija)
Latvijas ebreju ģimenes Etini – Rozenbergi – Budo sešas paaudzes
8. **Germans Levins** (Rīga, Latvija)
Kompromisa stratēģija jeb nacionāla cikla mācību un audzināšanas programmu integrētā kompleksa realizācijas pieredze Rīgas Ebreju vidusskolā
9. **Mārgers Vestermanis** (Rīga, Latvija)
Pašidentifikācija un integrācija: muzeja “Ebreji Latvijā” materiāli

Pusdienas 13:30 – 14:15

VI sesija. Ebreji un Izraēla (plenārsesija) 14:15 – 16:00

1. **Prof. Izraels Bartals** (Jeruzaleme, Izraēla)
Lietuva un Palestīna (plenārlekcija)
2. **Dr. Boriss Volkovičs** (Daugavpils, Latvija)
“Histradut Ha’Zionit” – cionistu partija Latvijā (1919 – 1934)
3. **Ella Sļivkina, Dr. Leonīds Junivergs** (Jeruzaleme, Izraēla)
Anna Vildikana un viņas dalība Alberta Šveicera unikālajā projektā
4. **Šošana Helcere** (Haifa, Izraēla)
A. Solžeņicina “*Divi simti gadu kopā*”: grāmatas atskaņas Krievijā un Izraēlā
5. **Dr. Batia Valdmane** (Bēršeba, Izraēla)
Latvijas ebreji ceļā uz Erec - Israel (1930 – 1940)

Konferences slēgšana 16:00

Izraēlas Kneseta spīkera Reuvena Rivlina uzruna